

УДК 94 (437.1/.2:477)**Олена Цуп****УКРАЇНІСТИКА В ЧЕХІЇ: ВИТОКИ І СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ**

У статті досліджено традиції україністики у Чехії. Проаналізовано процес її організаційного становлення. Окреслено перспективи розвитку українознавчих студій в Чеській Республіці на сучасному етапі.

Ключові слова: Україна, Чехія, україністика, українознавчі студії, Чеська асоціація україністів.

Упродовж останніх двох десятиліть Україна й українці як нація перебувають у ситуації постійного вибору. Адже ми живемо у часи зміни парадигми українського існування, системи цінностей, переосмислення історичної спадщини. Тому актуальною для нашої держави й українців, де б вони не проживали, стає потреба у фундаментальних гуманітарних розробках, скерованих на вивчення політичної, соціально-економічної, культурно-освітньої, історичної проблематики України, а також життя української громади за кордоном. Забезпечити її у цілісності спроможне лише українознавство як інтегративна система знань про Україну та українство.

Зарубіжна україністика, що упродовж століть формувалася за межами нашої держави, змогла акумулювати у собі сукупність інтелектуальних та духовних надбань у галузі української мови, літератури і культури. Українознавство стало вагомим чинником збереження національної ідентичності в українському зарубіжжі. Водночас нагромаджений досвід українознавчих студій за кордоном, насамперед у Чехії, залишається маловивченим новим поколінням дослідників. Цим зумовлена наукова новизна дослідження – на основі об'єктивного і комплексного аналізу простежити процес становлення і розвитку чеської україністики від її витоків і до сьогодення.

Об'єктом дослідження виступає генеза україністики у Чехії.

Предметом є процес організаційного становлення чеської україністики, діяльність наукових осередків, діаспорних організацій та провідних діячів упродовж досліджуваного періоду.

Метою цієї публікації є з'ясування особливостей історичного поступу україністики у Чехії та її функціонування на сучасному етапі.

Для досягнення поставленої мети потрібно виконати наступні завдання: проаналізувати основні етапи формування і розвитку чеської україністики, процес її структурно-організаційного становлення, а саме: утворення культурно-освітніх інституцій, в тому числі й діаспорних, дослідити основні аспекти їх діяльності, визначити вплив на міждержавні відносини, окреслити перспективи подальшої співпраці та чинники, що стоять на заваді цьому процесу.

Основу джерельної бази статті складають документальні матеріали, що містяться у фондах Галузевого державного архіву Міністерства закордонних справ України [1–3] та Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України [4].

Серед українських та зарубіжних дослідників, чиї наукові праці стосуються питань становлення україністики у Чехії, зокрема історії чесько-українських взаємин, утворення та діяльності українознавчих осередків, українських діаспорних організацій, двосторонніх наукових та культурних контактів, потрібно назвати С. Віднянського [5], М. Кріля [6], І. Пасемка [7], С. Мотрук [8], О. Павлюк [9], С. Наріжного [10], Б. Зілінського [11], О. Пеленську [12], Л. Бабку [13] та ін. У контексті розвитку зарубіжних українознавчих студій на її чеську складову у своєму дослідженні також звертає увагу Г. Скрипник [14]. Про україністичні традиції чеських університетів дізнаємося із публікацій А. Загнітка [15] і Й. Андерша [16].

Уважаємо за потрібне відзначити, що більшість досліджень обмежено хронологічними рамками, а саме: кінцем XIX – початком XX ст., що відповідає початковому етапу формування україністики у Чехії. Тому, незважаючи на значний сегмент джерельного матеріалу і наукових робіт із цієї проблематики, саме фрагментарність щодо висвітлення питань сучасного розвитку українознавчих студій у Чехії зумовила актуальність та дочасність наукової статті.

Чеська україністика має давні традиції, адже українська тема простежується в чеській історії та культурі століттями. Так, у XIV ст. при Празькому університеті, існував інтернат для академічної молоді з українських та литовських земель, а з XVI ст. – окрема колегія для українських та білоруських студентів [17, с. 371–372]. Переконливим свідченням чесько-українських контактів середини XVI ст. став перший запис української народної пісні "Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш", зроблений чеським релігійним братом Никодимом. Саме її Ян Благовіст зафіксував у своїй "Чеській граматиці" 1571 р. [7, с. 293].

На кінець XVIII – початок XIX ст. припадає період становлення наукового, академічного українознавства. Створюються не лише професійні національні література та мистецтво, а й

видаються фундаментальні праці з фольклористики, лінгвістики, історії, культурології тощо. Вони репрезентують світові Україну і вводять україністику до європейського наукового простору.

Саме Прага стала закордонним епіцентром загальнослов'янських ідей, що стосувалися проблем розвитку культури слов'янських народів Центрально-Східної Європи. Відомі чеські діячі Й. Добровський, Й. Юнгманн, В. Ганка, П.-Й. Шафарик, Ф. Галацький заклали основи славістики, що згодом стала платформою для виникнення таких слов'янознавчих наук, як україністика, богемістика, болгаристика, русистика, полоністика тощо. Наприклад, у XVIII ст. славістику вивчали на теологічному факультеті Оломоуцького єзуїтського університету та у Становій академії. Щоправда, після 1848 р. славістичні студії в Оломоуці припинено і поновлено тільки у першій половині XX ст. на Кирило-Мефодіївському теологічному факультеті [16, с. 19]. До початку XIX ст. можна віднести і перший перекладацький досвід. Зокрема, В. Ганка переклав на чеську мову українську народну пісню "Ой, послала мене мати зеленее жито жати" та опублікував її у часописі "Первини прекрасних мистецтв" від 22 серпня 1814 р. [7, с. 293].

Як самостійний напрям чеська україністика почала формуватися у 20–30-х рр. XX ст. на тлі міжвоєнної Праги, одного із найбільших центрів українського наукового, літературного та політичного життя на еміграції. Її формуванню і становленню сприяло заснування наукових українознавчих центрів і товариств, навчальних установ, громадських організацій, спілок та професійних товариств. Так, найпершою вищою україністичною школою за кордоном став Український вільний університет (УВУ), заснований 17 січня 1921 р. у Відні. Упродовж осені 1921 р. – 1945 р. центр його діяльності зосереджувався у Празі [5]. Варто відзначити, що УВУ отримував суттєву фінансову підтримку від уряду Чехо-Словацької республіки, який тоді очолював видатний політичний діяч Т. Масарик. Зокрема, у межах так званої "російської акції" на потреби розвитку української науки і культури чехословацьким урядом було виділено 0,5 млрд крон, що становило приблизно 5 % середньорічного бюджету Чехо-Словацької республіки (ЧСР) 1919–1938 рр. [8, с. 93].

Низку національних вищих шкіл було відкрито за сприяння Українського громадського комітету, створеного в Празі у травні 1921 р. Вже у вересні цього ж року при комітеті розпочав роботу культурно-освітній відділ, що швидко став осередком національного життя українських емігрантів за кордоном. Серед відомих українознавчих установ, що з'явилися на території ЧСР, потрібно назвати Українську господарську академію у Подєбрадах (1922 р.), Український високий педагогічний інститут ім. М. Драгоманова (1923 р.), Українську студію пластичного мистецтва (1923 р.), музей визвольної боротьби України (1925 р.) [14, с. 10]. Серед наукових товариств варто виокремити Українське історико-філологічне товариство у Празі (УІФТ), засноване у 1923 р. Ця неофіційна українська академія наук гуманітарного напрямку досліджувала різні компоненти українознавства: історичний, філологічний, археологічний, етнографічний тощо. Український академічний комітет (1924 р.) як автономний орган УІФТ мав на меті об'єднати українських наукових діячів та налагодити їх співпрацю. Членами АУК були всі українські вищі школи і наукові товариства Чехії [10, с. 196–209; 18, с. 462–463]. Саме вони, зосереджуючи в собі провідні наукові й інтелектуальні сили із середовища українських мігрантів, відіграли важливу науково-організаційну й координаційну роль у становленні українознавчої науки.

Популяризації української культури серед чеської громадськості сприяли різноманітні культурні акції нашої громади – художні виставки, виступи хорових і танцювальних ансамблів, вистави театральних груп, творча робота українських митців та їхня співпраця з чеськими видавництвами. Зокрема, в травні-червні 1919 р. відбулося успішне турне Української республіканської капели містами Оломоуц, Плзень, Прага, Простейов, Хрудім. У 20-х рр. XX ст. з'явилася "мода на українське": у чеських кав'ярнях лунала українська пісня, а у літньому сезоні 1921 р., згідно з повідомленням столичного тижневика "Narodní politika", актуальними стали вишивані рукави українських жіночих сорочок [10, с. 18–32; 19, с. 210]. Тоді ж у ЧСР сформувалося позитивне ставлення до україністики.

Період після завершення Другої світової війни став для української громади доволі складним. Було ліквідовано практично усі українські установи, створені емігрантами. Окремих діячів національної культури депортували до СРСР або піддали репресіям. Однак уже в 1950-х рр. розпочався процес становлення празької академічної україністики. В умовах комуністичного режиму у цьому контексті працювали педагоги й учені І. Данькевич, М. Затовканюк, К. та З. Генік-Березовські, А. Куримський, В. Жідліцький [20, с. 82]. У 1964 р. зусиллями чеських україністів на чолі з О. Зілінським підготовлено, а 1968 р. видано науково-бібліографічний збірник "Сто п'ятдесят років чесько-українських літературних зв'язків (1814–1964)". Видання містило матеріали про взаємини українців та чехів упродовж 400 років [7, с. 294]. Водночас активізувалася й перекладацька діяльність. З'явилися нові переклади творів Т. Шевченка, А. Головка, О. Гончара, Ю. Яновського та інших.

Під впливом демократизації чеського суспільства у липні 1968 р. виник Український культурно-освітній союз. Ця громадсько-політична організація об'єднала представників інтелігенції і національно-свідомих студентів Карлового університету (усього 4 тис. українців). Щоправда, ініційовані ними культурні акції мали дещо політичне забарвлення. У 1968 р. відбувся VI Міжнародний конгрес славистів у Празі. На ньому низка делегатів (О. Зілінський, М. Мушинка та ін.) підтримали ідею пражського українця Ю. Бача щодо створення Міжнародної асоціації українців (МАУ). Для цього сформовано підготовчий комітет МАУ, який, однак, припинив свою діяльність після подій "празької весни". Таким чином, заснування легальної організації з метою координації роботи з діаспорними центрами україністики відтерміновано більш ніж на 20 років. Лише у 1989 р. на установчій конференції у Неаполі проголошено створення Міжнародної асоціації українців, що функціонує і сьогодні [21, с. 700–704]. До її складу увійшло близько 30 національних асоціацій, у тому числі і чеська. До сьогодні МАУ провела сім міжнародних конгресів українців, у кожному з яких брали участь науковці-україністи із Чехії. Від 2008 р. МАУ очолює академік НАН України Г. Скрипник.

На початку 1990-х рр., з огляду на відновлення державної незалежності України у 1991 р., розпад Чехословаччини у 1993 р., пожвавлення чесько-українських політичних, господарських та культурних зв'язків, підвищення статусу української мови як державної, чеська україністика зазнала помітних змін. Проблеми вивчення й поширення в чеському суспільстві знань про історію та культуру України, як і на початку ХХ ст., взяли на себе українські діаспорні організації. До них долучилося посольство України, яке розпочало свою дипломатичну місію у 1992 р., а першим послом став відомий письменник і громадський діяч Р. Лубківський [4, арк. 112–113]. Таким чином, культурно-освітні ініціативи чеських українців отримали державну підтримку з боку України.

Українську громаду, яка за переписом населення 2011 р. стала найчисельнішою у Чеській Республіці, представлено низкою організацій. Серед них найбільший авторитет зберегли лише три – "Українська ініціатива в Чеській Республіці" (голова В. Райчинець), "Об'єднання українців та прихильників України в Чеській Республіці" (голова О. Мандова) та "Об'єднання українців в Чеській Республіці" (голова М. Прокоп'юк) [3, арк. 70]. Їх програмні цілі серед іншого охоплюють розвиток українського шкільництва, створення мережі гуртків українознавства, художньої самодіяльності, дослідження та збереження місцевих пам'яток української історії та культури, з'ясування долі втрачених архівних та бібліотечних матеріалів тощо.

Помітне місце в українському культурному житті Чехії, зокрема у Празі, займає наукове об'єднання "Чеська асоціація українців" (ЧАУ), засноване 10 січня 1991 р. із метою координації й обміну інформацією серед фахівців з різних питань україністики. До його складу увійшли чеські й українські історики, мовознавці, перекладачі, літератори, мистецтвознавці – усього 17 осіб. Серед них: В. Жидліцький, Б. Зілінський, Р. Шішкова, В. Гострячка, В. Затовканюк, А. Моравкова та ін. Першим головою Асоціації став завідувач кафедри русистики та україністики Карлового університету В. Жидліцький, якого у 2001 р. змінив Б. Зілінський [21, с. 51–53; 22, с. 2].

На сьогодні до ЧАУ входять 44 діячі, у тому числі молоде покоління чеських-українців, як правило випускників з українського фаху. Основа діяльності асоціації полягає в організації лекцій, бесід, дискусій, зустрічей з журналістами, науковцями й політичними діячами тощо. Оскільки асоціація є не національним, а професійним об'єднанням, то і конфліктних ситуацій виникає значно менше. Найболючішим залишається питання фінансування проєктів, над якими працюють члени ЧАУ. Зокрема, під час загальних зборів Асоціації, що відбулися 16 березня 1993 р., висловлювалися занепокоєння через гальмування роботи над "Енциклопедією української діаспори" та відсутність сталих зв'язків із МАУ. Згадувалося також і про те, що колишній прем'єр-міністр Чехословаччини М. Чалфа обіцяв виділити 1млн крон для підтримки Асоціації українців Чехії та відкриття Інституту українознавства при Карловому університеті. Проте ці кошти так і не було інвестовано у ЧАУ, оскільки витрати на науку в Чехії у 1993 р. скоротилися на 27 % [1, арк. 20–21].

Ще однією науковою установою, діяльність якої скеровано на підтримку україністики у Чехії, є Слов'янська бібліотека при Національній бібліотеці Чеської республіки (ЧР). Початки формування фондів української літератури можна віднести ще до 1924 р. Станом на 2010 р. українські фонди містили понад 70 тис. томів книг, журналів і газет, архівних документів [13, с. 243]. Зібрання чеської україніки є надзвичайно цінним документальним джерелом для вивчення історії україністичних студій у Чехії. Також Слов'янська бібліотека часто виступає співорганізатором наукових конференцій та культурних акцій, що, безумовно, активізує і розширює діапазон сучасних чесько-українських взаємин.

Розвиток сучасної української освіти і науки у Чехії став можливим завдяки утворенню й діяльності україністичних студій у чеських містах. Сьогодні у ЧР існує три центри україністики. Це – Оломоуцький (Й. Андерш), Празький (В. Ленделова) і Бренський (Г. Миронова). Представники

сучасної чеської україністики займаються педагогічною, науковою та науково-організаційною діяльністю. Відомо, що українська філологія, як спеціальність у чеських вузах, в сучасному обсязі існує приблизно від 1990 р., проте її акредитація у Міністерстві освіти ЧР відбулася лише у 1997 р. [2, арк. 31–32; 16, с. 20; 23, с. 8]. Варто відзначити, що як історія, так і академічне розуміння фаху у кожному україністичному центрі різне.

Система українознавчої освіти найкраще організована у вищих навчальних закладах країни, проте українознавчі курси передбачено і для маленьких українців. Так, у столиці Чехії функціонує "Рідна школа". Доволі поширеною практикою є організація літніх курсів і семінарів з вивчення української мови, літератури, історії. Таким чином, чеська україністика намагається, крім навчання українською мовою, поширювати серед молоді й активне розуміння та знання історії, літератури, сьогодення і політичного життя України.

Науково-організаційний сектор роботи чеських українців передбачає організацію і проведення конференцій, симпозіумів, тематичних лекцій, "круглих столів", зустрічей із українськими літераторами, поетами і митцями, авторських виставок і презентацій, літературно-художніх композицій та українських вечорів. До них додаються традиційні акції української діаспори в ЧР: "Український день", "Маланчин вечір", "Зустріч культур", "Шевченківські дні". Ці та інші заходи уже здобули певний авторитет серед різних кіл українського та чеського населення і сприяють подальшій зацікавленості українською тематикою.

Знаковою подією в житті чеських українців став Оломоуцький симпозіум українців, започаткований у 2002 р. в університеті імені Палацького [15, с. 7]. Це своєрідний форум українців Центральної і Східної Європи, що відбувається раз на два роки. Результатом їх діяльності є публікація матеріалів конференцій – збірників статей, присвячених проблемам української мови, літератури і культури. Усього уже організовано 6 конференцій. Наступний Оломоуцький симпозіум українців Центральної і Східної Європи передбачено у 2014 р.

Окремо потрібно відзначити видавничу справу та перекладацьку діяльність українців Чехії. Українське книговидавництво, що зародилося ще у 20-х рр. XX ст., продовжується і в сучасний період. Так, визначною подією у культурному і науковому житті Чехії стало видання у 1994 р. першого тому "Українсько-чеського словника", щоправда ідея створення цього словника з'явилася ще 1964 р. [24, с. 3]. Не менш вагоме значення мало вихід у світ 1997 р. історії України чеською мовою у співавторстві О. Бойка та В. Гонєца [25, с. 9]. Спробу змінити стереотипи чехів щодо проблемних сторінок історії України, а саме ідеології та діяльності ОУН–УПА, здійснив відомий чеський журналіст і економічний експерт М. Сиручек у праці "Бандерівці – герої чи бандити" [26, с. 22]. Обидва видання викликали інтерес як серед представників української діаспори, так і серед чеського суспільства, оскільки вперше було об'єктивно висвітлено хід української історії, без замовчування фактів.

Традицію літературного перекладу, започатковану у Карловому університеті І. Панькевичем та І. Зілінським, продовжили молоде покоління перекладачів: Р. Кіндлерова, Т. Вашута, О. Стелібська, К. Газукіна та ін. Завдяки їх наполегливій праці, яка часто не підкріплена жодними матеріальними стимулами, чеська україністика поповнилася низкою перекладів сучасних українських авторів. Це, зокрема, "Польові дослідження..." (2001 р.) і "Сестро, сестро" (2006 р.) О. Забужко, "Легенди Львова" (2002 р.) й "Ги-ги-ги" (2009 р.) Ю. Винничука, збірка українських народних казок "Помста Олексі Довбуша" (2005 р.), антології сучасного українського оповідання "Експрес Україна" (2009 р.) та "Україно, давай, Україно" (2012 р.) та ін. [26, с. 22; 27, с. 13, 28, с. 3].

Таким чином, можемо констатувати тяглість традиції чеської україністики. Її організаційному становленню сприяли українознавчі центри, освітні заклади й громадські організації, утворені на території Чехії на початку XX ст.

Важливу науково-організаційну і координаційну роль у становленні і подальшому розвитку україністики відіграли представники української діаспори. Якщо на початковому етапі основні завдання української еміграції у Чехії полягали у задоволенні власних культурних потреб, підготовці кадрів національної інтелігенції, українській національній пропаганді, то сьогодні – це вже популяризація україністики як гуманітарної науки та навчальної дисципліни, включення її в ширший європейський і світовий контекст.

З огляду на відновлення державної незалежності та розбудови Української держави відчутно зріс інтерес й до україністики, а це, у свою чергу, вплинуло на рівень співпраці у культурно-освітній і науковій сферах на міждержавному рівні. Цьому також сприяли і численні заходи, ініційовані чеськими українцями.

Відзначаючи позитивну динаміку, змушені констатувати про стримуючі чинники, а саме: комерціалізацію науки, брак коштів для фінансування проектів, слабку комунікацію як між окремими організаціями, так і в середовищі чеських українців загалом. На перспективу подальший розвиток

україністики у Чеській Республіці могло би стимулювати утворення Українського культурного центру, а також державна підтримка діяльності чеських українців.

Список використаних джерел

1. Галузевий державний архів Міністерства закордонних справ України (ГДА МЗС України), ф. 1, оп. 4, спр. 7216., 101 арк. 2. ГДА МЗС України, ф. 1, оп. 5, спр. 10115 (830), 104 арк. 3. ГДА МЗС України, ф. 1, оп. 210, спр. 14712, т. IV, 268 арк. 4. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України, ф. 1, оп. 22, спр. 1397, 185 арк. 5. Віднянський С. В. Культурно-освітня і наукова діяльність української еміграції в Чехо-Словаччині: Український вільний університет (1921–1945 pp.) / С. В. Віднянський. – К.: Ін-т історії України НАН України, 1994. – 82 с. 6. Кріль М. Нові україністичні видання Слов'янської бібліотеки у Празі / М. Кріль, В. Моторний // Дзвін. – 2001. – № 9. – С. 156–158. 7. Пасемко І. Слов'янська бібліотека в Празі – скарбниця українки на європейському континенті / І. Пасемко // Українознавство. – 2008. – № 1. – С. 293–300. 8. Мотрук С. М. Становище українців у Чехії у XX – на початку XXI століть / С. М. Мотрук // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Історія. – К.: Київський університет, 2004. – Вип. 74–76. – С. 92–96. 9. Павлюк О. Українсько-чеські наукові та культурні зв'язки (за матеріалами Празького архіву в м. Києві) / О. Павлюк // Матеріали міжнародної наукової конференції "Меценат та культура громадського дарунку в Центральній Європі XIX–XX століття" (Чернівці, Україна; Прага, Чехія). – Чернівці: Чернівецький національний ун-т, 2009. – С. 138–155. 10. Наріжний С. Українська еміграція: культурна праця української еміграції між двома світовими війнами. Ч. 1 / С. Наріжний. – 2-е вид. – Л.; Кент; Острог: [б. в.], 2008. – 372 с. 11. Zilynsky V. Ukrajinci v Čechach a na Moravě (1894) 1917–1945 (1994) / V. Zilynsky. – Praha: Kegem, 1995. – 128 s. 12. Пеленська О. Український портрет на тлі Праги. Українське мистецьке середовище в міжвоєнній Чехо-Словаччині / О. Пеленська. – Нью-Йорк – Прага: Narodni knihovna CR, 2005. – 222 с. 13. Бабка Л. Українські матеріали у Слов'янській бібліотеці / Л. Бабка // Проблеми слов'янознавства: Збірник наукових праць. – Львів, 2010. – Вип. 59. – С. 243–246. 14. Скрипник Г. Історична ретроспектива та тенденції сучасного розвитку зарубіжної україністики / Г. Скрипник // Наукові записки Міжнародної асоціації українців. Research Papers of the International of Ukrainian Studies / [голов. ред. Г. Скрипник]; МАУ, НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. – К: [б. в.], 2012 – Вип. 1. – С. 8–34. 15. Загнітко А. Сучасне чеської україністики: творчий діалог культур / А. Загнітко // Україна козацька. – 2012. – Листопад. – С. 7. 16. Андерш Й. Україністика в Університеті імені Палацького / Й. Андерш // Ucrainica IV. Současná ukrajinistika. problémy jazyka, literatury a kultury. Sborník vědeckých článků. V. Olomoucké sympozium ukrajinistů (26–28 srpna 2010). AUPO. Facultas Philosophica. Philologica 97–2008. Univerzita Palackého v Olomouci. – Olomouc, 2010 – С. 19–28. 17. Литвин В. Україна: Європа чи Євразія? / В. Литвин. – К.: Лі-Терра, 2004. – 512 с. 18. Гомотюк О. Є. Злет і трагедія українознавства на зламі епох (90-ті рр. XIX – перша третина XX ст.): Монографія / О. Є. Гомотюк. – Тернопіль: Економічна думка, 2007. – 552 с. 19. Трембіцький А. Подоляни в еміграційному українському мистецькому середовищі (20-ті – 80-ті рр. XX століття) / А. М. Трембіцький // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка. Іст. науки. – Кам'янець-Подільський, 2009. – Вип. 2. – С. 208–221. 20. Коцюбинська М. Пам'ятка єднання двох культур: архів Зіни Генік-Березовської / М. Коцюбинська // Слово і час. – 2006. – № 6. – С. 82–85. 21. Заїц Б. У чеському дзеркалі / Б. Заїц // Політика і час. – 1997. – № 4. – С. 51–53. 22. Хроніка громади // Пороги. – 2002. – № 1. – С. 2–5. 23. Масариковому університеті відкрито україністику // Пороги. – 1995. – № 1. – С. 8. 24. Українсько-чеський словник є // Урядовий кур'єр. – 8 вересня 1994. – С. 3. 25. Історія України вперше чеською мовою // Пороги. – 1998. – № 1. – С. 9. 26. Книги // Пороги – 2009. – Червень-липень. – С. 22. 27. Гаврош О. На чесько-українському фронті переміни. Літературні / О. Гаврош // Пороги. – 2003. – № 1. – С. 13. 28. Севрук О. Брно, давай Україну. Українознавче життя Південної Моравії жвавішає... / О. Севрук // Пороги. – 2012. – № 21–22. – С. 3.

Елена Цуп

УКРАЇНІСТИКА В ЧЕХІЇ: ІСТОКИ І СОВРЕМЕННІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

В статті досліджені традиції україністики в Чехії. Проаналізовано процес організаційного становлення. Очерчено перспективи розвитку українознавчих студій в Чеській Республіці на сучасному етапі.

Ключові слова: Україна, Чехія, україністика, українознавчі студії, Чеська асоціація українців.

Olena Tsup

UKRAINIAN STUDIES IN THE CZECH REPUBLIC: THE ORIGINS AND MODERN TRENDS

The tradition of Ukrainian Studies in the Czech Republic is examined in the article. The process of organizational development is analyzed. Prospects of Ukrainian Studies in the Czech Republic today are outlined.

Key words: Ukraine, Czech, Ukrainian studies, Ukrainian Studies, Czech Association of Ukrainian Studies.